

## Nr 200.

Av herr **Lindhagen**, om det ifrågasatta snabbare utgivandet i tryck av riksdagens diskussionsprotokoll.

Undertecknad har den 22 oktober 1936 avlåtit följande motion:

»Till Riksgäldskontoret och dess vederbörande kommitté.

Med hänvisning till de två samtidiga motionerna den ena om missbrukningen av tobaksrökning inom riksdagshuset och den andra om förflockningen av byggnadens yttre konturer tillåter jag mig att motionsvis göra erinringar även mot bemödandet att ytterligare, utöver vad som nyligen skett, forcera speciellt utgivandet i tryck av diskussionsprotokollen i riksdagen.

Detta krav är enligt min uppfattning för det första ingenting annat än ett uttryck för den maskinella och industriella tidsandans bemödanden att åstadkomma ökad *jäkt* på alla håll, där sådant i möjligaste mån kan åstadkommas.

Det är för det andra ej av större vikt, att just diskussionsprotokollen utan hänsyn till innehållet publiceras så snabbt som tryckerimaskinerna tillåta än annat mera genomtänkt riksdagstryck.

För det tredje måste samvetsgrant klargöras, vilka personer och deras eventuella antal, som skulle ha en allt överskuggande och brådskande rättighet att utbekomma dessa yttranden. Inget som helst livsintresse står på spel, så vitt jag förstår. Det gäller kanske att tillgodose en handfull mycket nyfikna. Tidningsreferaten i allmänhet återgiva talen ögonblickligen med ledning av referaten från läktaren, så att tidningen ej kommer efter andra tidningar, och att pressen sedan efter sina oftast av begripliga skäl tämligen intetsägande eller vilseledande referat skulle vilja komma med en ny förbättrad edition efter att ha tagit del av yttrandena i tryck, är väl en total illusion. Detta blir för övrigt, också enligt sakens natur, företrädesvis bara partiska partireferat. Och då bedja vi få veta, vilka maktpåliggande intressen i övrigt stå på spel genom den nuvarande ordningen.

Slutligen och framför allt äventyras för det fjärde genom ett sådant jäkt viktigare intressen. För närvarande är nämligen tillståndet följande:

Anförandena upptagas av stenografer. Dessa måste enligt naturlagarna vara av olika kompetens, och vi måste tillägga, att kompetensen även i tillämpningen visat sig vara särdeles skiftande. För övrigt i vårt kyliga klimat bli kanske våra fingrar något stelare för snabbteckningar än i varmare länder, där även parlamentarismen av enahanda anledning är lätttrörligare och mera explosiv.

Införandet av den tillämnade hetsen måste sålunda ovillkorligt betinga, att alla anföranden återgivnas åtminstone precis sådana, som de blivit hållna. Detta påkallar, att anförandena upptagas elektriskt genom diktafoner eller

andra motsvarande patent, såsom redan försökts i vissa parlament. Det får icke förekomma att för detta fåtal nyfiknas skull, som inte ha tålmod att ens avvakta en ordinär publicering av några riksdagsmäns yttranden, när de få finna sig till tåls med att *nödiga* förändringar i samhällets institutioner även i småsaker kunna dröja årtionden — det får icke förekomma säger jag, att till deras lystmäte publiceras yttranden, där vart tredje ord eller hela meningar icke medhunnits i stenograferingen och sedan i nöd ersättas av stenografen efter gottfinnande med egna uppfinningar av ord och fraser eller ingenting.

Dessutom är det icke så lätt för talare, som måste improvisera sina yttranden och ej hava tid eller tillfälle att läsa upp dem, nedskrivna på papper, att alltid lägga sina ord grammatikaliskt riktigt eller sina tankar tydligt begripliga. Och detta är fallet med de flesta för att icke säga alla talare. Därför har det ända hitintills under långliga tider ansetts vara självklart, gagneligt och tillåtligt att, jämte mödan att beriktiga det stenografiska referatets ofullkomligheter, även förbättra sina egna förbiseenden. Det är viktigare för samtid och eftervärld att innehållet i de tryckta förhandlingarna är fullgott än att felaktigheter i mängd förekomma både i språk och tankarnas verkliga avsikter.

Slutligen och för det femte är väl tilltagset av dem, som stå bakom denna jäktpropaganda, att varje riksdagsman kan vara närvarande och ha tid med den snabbjustering av referatet, som väl ej är meningen alldeles fråntaga honom.

Det hemställs således, att riksgäldskontoret och dess vederbörande kommitté måtte avstyrka vidare jäkt på detta område än som redan skett utan att veterligen därigenom någon avsevärd olägenhet uppkommit, som kan överväga de påtagliga olägenheterna av en sådan kvasireform.

Skulle detta ej kunna bifallas, så hemställs såsom oåterkalleligt villkor för den reformens tillblivelse att stenograferandet avskaffas och sålunda handens arbete 'tidsenligt' även i detta fall ersättes av maskinen.»

Med hänvisning till förestående inlägga hemställs,

att riksdagen ville beträffande det ifrågasatta snabbare utgivandet i tryck av diskussionsprotokollen i riksdagen bifalla ovan gjorda hemställan, såvitt på riksdagsmännens justeringstid m. m. ankommer.

Om remiss till bankoutskottet hemställs.

Stockholm den 24 januari 1937.

*Carl Lindhagen.*